Do?ayla ?li?kili Olma (D?O-6) Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Do?ayla ?li?kili Olma (D?O-6) Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20072

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Do?ayla ?li?kili Olma (D?O-6) Ölçe?i, bireylerin do?al çevreyle kurduklar? psikolojik ba?lant? düzeyini ölçmek amac?yla Türkçeye uyarlanm?? alt? maddelik k?sa bir ölçektir. Ölçek, orijinal yap?s?na sad?k kal?narak tek boyutlu bir yap? sergilemektedir. Sar?çam, ?ahin ve Soyuçok (2015) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yeti?kin örneklem üzerinde yüksek düzeyde yap? geçerli?i ve iç tutarl?l?k güvenilirli?ine sahip oldu?u kan?tlanm??t?r. Bu araç, özellikle çevre psikolojisi ve pozitif psikoloji alanlar?nda bireyin do?ayla olan ili?kisinin ruh sa?l??? üzerindeki etkilerini incelemek için pratik ve güvenilir bir araç sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Do?ayla ?li?kili Olma, D?O-6, Do?ayla ?li?kili Olma Ölçe?i, Uyarlama, Faktör Analizi, Psikometri, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Hakan Sar?çam, S. H. ?ahin, E. Soyuçok

Amaç

Do?ayla ?li?kili Olma (D?O-6) Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin do?aya kar?? duyduklar? öznel yak?nl?k, ba?l?l?k ve ilgili olma düzeylerini ölçmektir. Ölçek, özellikle yeti?kin Türk popülasyonu için orijinal 6 maddelik yap?y? koruyarak geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sa?lamak üzere uyarlanm??t?r. Uyarlama çal??mas? ayn? zamanda Do?ayla ?li?kili Olma yap?s?n?n depresyon, anksiyete ve stres gibi psikolojik iyi olu? göstergeleriyle olan ili?kisini incelemeyi de hedeflemi?tir.

Bu k?sa form, ara?t?rmac?lara uzun ölçeklerin getirdi?i zaman k?s?tlamalar? olmaks?z?n, do?ayla kurulan duygusal ve bili?sel ba??n h?zla de?erlendirilmesi imkan?n? sunmaktad?r. Ölçek, çevreye yönelik tutumlar, ekolojik kimlik ve genel ruh sa?l??? aras?ndaki ili?kileri ara?t?ran çal??malar için kritik bir öneme sahiptir.

Yap?

Ölçek, bireyin do?a ile olan duygusal ve bili?sel ba??n? (relatedness to nature) temsil eden tek bir psikolojik yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, ki?inin kendini do?al ya?am?n bir parças? olarak görme e?ilimini, do?ay? koruma ve do?aya yak?n olma arzusunu içerir. D?O-6, do?ayla kurulan bu öznel ba??, bireyin günlük ya?am tercihleri ve tutumlar? üzerinden de?erlendirir.

Yap?sal olarak, Do?ayla ?li?kili Olma, çevre psikolojisinin temel bile?enlerinden biri olup, çevreye duyarl? davran??lar?n ve genel psikolojik refah?n önemli bir yorday?c?s? olarak kabul

ARABPSYCHOLOGY.COM

edilmektedir. Ölçe?in tek boyutlu olmas?, bu yap?n?n tutarl? ve bütünle?ik bir ?ekilde ölçüldü?ünü göstermektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i çal??malar?, 120 e?itim fakültesi ö?rencisinden toplanan verilerle ba?lam??t?r. Faktör analizine uygunluk için yap?lan testlerde, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsay?s? yüksek bir de?er olan .89 olarak hesaplanm??t?r. Bartlett Sphericity testi ise χ^2 de?eri 305.425 ($p<.001$, sd=15) ile istatistiksel olarak anlaml? bulunmu?, bu da verilerin faktör analizine uygun oldu?unu göstermi?tir.

Benzer ölçek geçerli?i kapsam?nda, D?O-6 ile Do?ayla ?li?kili Olma Ölçe?i-21 aras?ndaki korelasyon katsay?s? r= .76 olarak belirlenmi?tir. Bu yüksek korelasyon, D?O-6'n?n ayn? yap?y? ölçen daha uzun bir ölçekle güçlü bir ili?ki içinde oldu?unu ve dolay?s?yla yeterli ölçüt geçerli?ine sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

D?O-6 Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k güvenirlik katsay?s? (tüm maddeler için hesaplanan Cronbach Alfa de?eri) .89 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve güvenilir bir ölçüm sa?lad???n? göstermektedir.

Ayr?ca, ayn? çal??ma grubundan seçilen 62 ö?renciye 18 gün arayla uygulanan test-tekrar test çal??mas? sonucunda korelasyon katsay?s? r= .88 olarak hesaplanm??t?r. Bu yüksek korelasyon de?eri, ölçe?in zaman içinde kararl? sonuçlar üretti?ini ve ölçülen yap?n?n tutarl? oldu?unu güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? ortaya koymak amac?yla yeti?kinlerden olu?an çal??ma grubunda Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??t?r. AFA sonuçlar? ve Yatay Eksen (Scree Plot) grafi?i, ölçe?in beklenen tek boyutlu yap?da oldu?unu aç?kça göstermi?tir. Özde?eri 1'in üzerinde olan bu tek faktörlü yap?, toplam varyans?n %60.96's?n? aç?klamaktad?r ki bu, sosyal bilimler alan?nda oldukça yüksek bir orand?r.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, 6 maddeli tek boyutlu modelin mükemmel uyum indekslerine sahip oldu?unu göstermi?tir. Minimum ki-kare de?eri anlaml? bulunmu?tur. Temel uyum indeksi de?erleri ?unlard?r: **RMSEA=.035** (mükemmel uyum), GFI=.96, AGFI=.96, CFI=.97, NFI=.96, NNFI=.97, RFI=.97, IFI=.96, SRMR=.04, PGFI=.95 ve PNFI=.97. Bu indekslerin tamam?, tek faktörlü yap?n?n veri ile yüksek düzeyde uyumlu oldu?unu kan?tlamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Yaz?l? Anket (Öz Bildirim)

Derecelendirme: 5'li Likert Ölçe?i (1=Kesinlikle kat?lm?yorum, 2= Kat?lm?yorum, 3=Karars?z?m, 4=Kat?l?yorum, 5= Kesinlikle Kat?l?yorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler

Ya? Grubu: Üniversite ö?rencileri ve genel yeti?kin popülasyonu

Popülasyon Detaylar?: ?lk geçerlik çal??mas? 120 e?itim fakültesi ö?rencisi üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipinde yan?tlanan 6 maddeden olu?ur. Toplam puan, bireyin do?ayla olan ili?kisinin gücünü gösterir; yüksek puanlar, güçlü bir ili?kiye i?aret eder.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Sorumlu Yazar: Hakan Sar?çam

Test Y?l?: 2015 (Uyarlama Çal??mas?)

?leti?im: hakansaricam@gmail.com

PDF Ba?lant?s?: Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: dogayla-iliskili-olma-dio-6-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Sar?çam, H., ?ahin, S. H., & Soyuçok, E. (2015). Do?ayla ili?kili olma ile depresyon, anksiyete ve stres aras?ndaki ili?kinin incelenmesi. *Uluslararas? Hakemli Psikiyatri ve Psikoloji Ara?t?rmalar? Dergisi*, *4*, 38-57. Doi: 10.17360/UHPPD.2015414021.
Büyüköztürk, ?., Akgün, Ö. E., Kahveci, Ö., ve Demirel, F. (2004). *Bilimsel ara?t?rma yöntemleri.* Ankara: Pegem A Yay?nc?l?k.
Makalenin orijinal ba?lant?s?: uhpdergisi.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

Do?ayla ?li?kili Olma (D?O-6) Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde ve kesinlikle de?i?tirilmeden korunmu?tur.

1.Bir tatil yeri seçmek istesem idealim uzaklardaki ?ss?z, vah?i do?a olurdu.
4.Nerede olursam olay?m, vah?i (do?al) hayata özen gösteririm.

ARABPSYCHOLOGY.COM